

Semesterbeskrivelse for Samfundsvidenskabeligt Fællessemester E2016

Semesterbeskrivelse

Oplysninger om semesteret

Skole: Skolen for Økonomi og Erhvervsstudier & Skolen for Statskundskab

Studienævn: Uddannelsesnævn for Samfundsvidenskabeligt Fællessemester (Uddannelsesnævnet er paraplystudienævn for Studienævn for Erhvervsøkonomi, Studienævn for Samfundsøkonomi samt Studienævn for Politik, Administration og Samfundsfag)

Studieordning: Rammestudieordning for Samfundsvidenskabeligt Fællessemester og 2. semester af bacheloruddannelserne i Politik & Administration og Samfundsfag, Samfundsøkonomi & Erhvervsøkonomi. Aalborg Universitet, September 2016

Semesterets organisering og forløb

Modulet, der har temaet *Det Moderne Danmark*, er opdelt i to projektperioder:

Projektperiode 1 (P1) fra 1. september til og med uge 39: *Problemorienteret samfundsforståelse*.

Projektperiode 2 (P2) fra uge 40 til og med 31. januar: *Det danske samfunds udvikling i et tværfagligt perspektiv*.

Modulet omfatter dels kurser i form af forelæsninger og øvelser, dels projektarbejde med tilhørende seminarer.

Kursusrækken om *Det Moderne Danmark* giver bredde og overblik over faglige temaer og introducerer til begreber/teorier/forklaringer, som kan inddrages i projektarbejdet.

Kurserne i *Problemorienteret Projektarbejde* (Problemorienteret Metode & Projektledelse og Projektstyring), *Praktisk Statistik* samt *Tekstanalyse og Kildehåndtering* understøtter på forskellig vis projektarbejdet og vil blive fulgt op af øvelser eller øvelsesopgaver.

I P2 afholdes seminarer i tilknytning til projektemnerne. Seminarerne giver mulighed for fordybelse i det nærmere afgrænsede projektemne og understøtter den studerendes tilegnelse af færdigheder i at gennemføre en analyse og i at indgå i en gruppe.

I projektarbejdet opøves den studerendes evne i at formulere, dokumentere og afgrænse en problemstilling og til kritisk anvendelse af teorier og metoder til analyse af en problemstilling, ligesom evnen til at studere selvstændigt, og i samarbejde med andre, fremmes.

De studerende på fællessemesteret er organiseret i 2 *storgrupper*. Til hver storgruppe er knyttet en storgruppesekretær og et vejlederteam. Storgruppens studerende er igen opdelt i et antal klynger, der igen er opdelt i et antal *projektgrupper*. Hver projektgruppe får tildelt en vejleder, der samtidigt er vejleder for flere andre grupper. En sådan samling på 3-5 grupper med samme vejleder kaldes en *klynge*. Seminaraktiviteter og øvelser vil ofte foregå inden for klyngens rammer.

Storgruppens studerende er ved studiestart administrativt opdelt i et antal projektgrupper, bestående af 5-7 studerende. Ved overgangen til P2 danner de studerende selv nye grupper. En gruppe må som maksimum have 7 medlemmer og maksimum 7 studerende må deltage i en gruppeprøve. Det anbefales, at antallet af gruppemedlemmer ikke overstiger 6. Studerende, der har afleveret en projektrapport udarbejdet i en gruppe, kan i helt særlige tilfælde gå til individuel prøve. I sådanne særlige tilfælde skal semesterkoordinatoren have modtaget ansøgning senest 14 dage før projektaflevering. Den studerende skal så vidt muligt arbejde i gruppe i begge modulets projektperioder.

Semesterkoordinator og sekretariatsdækning

Semesterkoordinator: Steen Ørndorf

Sekretær for Storgruppe 2: Anne Jørgensen

Sekretær for Storgruppe 3: Line Blak Pedersen

Storgruppekoordinator for Storgruppe 2: Jonna Langeland Christensen

Storgruppekoordinator for Storgruppe 3: Steen Ørndorf

Ankerlærer for Det Moderne Danmark: Mads Peter Klindt

Ankerlærere for PBL-redskabsfag:

- *Problemorienteret Projektarbejde*: Jonna Langeland Christensen
- *Praktisk Statistik*: Jan Holm Ingemann
- *Tekstanalyse og Kildehåndtering*: Jacob Jepsen Pedersen

Modulbeskrivelse

Modultitel, ECTS-angivelse (og evt. STADS-kode)

Det Moderne Danmark / The Modern Denmark

30 ECTS

Placering

1. Semester

Modulansvarlig

Semesterkoordinator Steen Ørndorf

Type og sprog

Kursus- og projektmodul

Dansk

Mål

Formålet med Samfundsvidenskabeligt Fællessemester er, at den studerende tilegner sig viden, færdigheder og kompetencer, som sætter den studerende i stand til at fortsætte sine studier på den valgte bacheloruddannelse.

Den studerende på fællessemesteret skal tilegne sig:

- grundlæggende viden om det moderne samfunds institutioner og funktionsmåder
- grundlæggende viden om centrale begreber og teorier, der kan anvendes til at beskrive det moderne samfund
- grundlæggende færdigheder i at analysere en samfundsvidenskabelig problemstilling i et tværfagligt perspektiv
- grundlæggende kompetencer i at styre tilrettelæggelse og gennemførelse af et problemorienteret projektarbejde i en gruppe

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Kernen i aktiviteterne på Samfundsvidenskabeligt Fællessemester er *det problemorienterede projektarbejde*. Det skal forstås således, at alle aktiviteter i form af kurser (forelæsninger samt tilhørende øvelser og øvelsesopgaver) danner den ramme, som gruppens projektarbejde skal udfylde og om-

sætte til en skriftlig rapport, der danner udgangspunkt for mundtlige projektpøver.

Hver gruppe har tilknyttet en *vejleder*, der hjælper den enkelte studerende og dennes gruppe med at udfylde rammen og dermed indfri de krav, der stilles til et projektarbejde.

Omfang og forventet arbejdsindsats

En universitetsuddannelse handler i høj grad om at lære at arbejde selvstændigt, hvilket indebærer, at indlæring af fagligt stof i høj grad er den studerendes eget ansvar. Det handler om at forberede sig til den skemalagte undervisning og bearbejde den efterfølgende, og specielt på første semester også i høj grad om projektarbejdet, der ikke er skemalagt. I projektarbejdet skal gruppen selv styre tidsforbruget og arbejdsindsatsen.

Et fuldtidsstudium er normeret til 30 European Credit Transfer System (ECTS) pr. semester. Omregnet til timer/arbejdsindsats giver det godt 27 timer pr. ECTS, svarende til 810 arbejdstimer pr. semester, ligesom alle andre fuldtidsstillinger i det danske samfund. Arbejdsindsatsen er tilpasset en forventning om, at den enkelte studerer på fuld tid 10 måneder om året. Juli og august tæller ikke med.

Samfundsvidenskabeligt Fællessemester består af 1 modul med følgende projektperioder og kurser:

	Undervisnings-ECTS	Eksamens-ECTS
P1: Problemorienteret samfundsforståelse	4 ECTS	
P1-projektseminar	1 ECTS	
Det Moderne Danmark	8 ECTS	8 ECTS
P2: Det danske samfunds udvikling i et tværfagligt perspektiv	12 ECTS	21 ECTS
PBL-redskabsfag Problemorienteret Projektarbejde Praktisk Statistik Tekstanalyse og Kildehåndtering	5 ECTS	
I alt	30 ECTS	30 ECTS

Fællessemesteret er normeret til 30 ECTS og udgør dermed første semester af de samfundsvidenskabelige forskningsbaserede heltidsuddannelser: Bacheloruddannelserne i Politik og Administration, Samfundsfag, Samfundsøkonomi og Erhvervsøkonomi (HA).

Deltagere

Førstesemesterstuderende ved bacheloruddannelserne i *Erhvervsøkonomi(HA)*, *Samfundsøkonomi*, *Politik og Administration* samt *Samfundsfag*

Projektperiodebeskrivelser

P1: Problemorienteret samfundsforståelse

Formål

- at give den studerende en grundlæggende viden om udarbejdelse af en problemformulering
- at give den studerende erfaring med problemorienteret projektarbejde i en gruppe
- at introducere til projektarbejde inden for semestrets tema

Indhold

Gruppen skal udarbejde en projektrapport indeholdende en problemformulering og en redegørelse for erfaringer med samarbejdet i gruppen. Periodens kurser og vejledning understøtter dette arbejde.

Omfang

P1-projektarbejdet har et omfang på 4 ECTS.

Undervisnings- og arbejdsformer

Gruppearbejde med vejledning i 3 uger fra semesterstart

Læringsmål

Det er målet, at den studerende efter periodens projektarbejde kan:

- udarbejde en problemformulering – dvs. begrunde, dokumentere og afgrænse en problemstilling inden for projektperiodens tema
- argumentere for den valgte problemformuleringstype
- vurdere og håndtere den litteratur, som projektrapporten bygger på
- udarbejde noteapparat og litteraturliste
- redegøre for erfaringer med måden, som gruppen har samarbejdet på

Vurderingskriterier og prøveform

Indgår i P2-eksamen.

P1-Projektseminar**Formål**

At gøre status over arbejdet med det problemorienterede projektarbejde i grupper og i formelle rammer give gruppen og den enkelte studerende en vurdering af, om de lever op til periodens læringsmål. Seminaret fungerer endvidere som en afrunding og evaluering af P1.

Indhold

Seminaret har form af et fremlæggelsesseminar med deltagelse af to eller flere grupper, egen vejleder samt suppleringsvejleder. Den enkelte gruppe har inden seminaret forberedt en kritisk fremlæggelse af egen P1-projekt-rapport samt en kritik af en anden gruppes rapport. Med udgangspunkt i periodens læringsmål diskuterer gruppen den afleverede P1-projektrapport med projektvejleder, suppleringsgruppe(r) og suppleringsvejleder.

Omfang

P1-Projektseminar har et omfang på 1 ECTS

Undervisnings- og arbejdsformer

Den enkelte studerende skal aktivt indgå i gruppens forberedelse før seminaret og i diskussion af eget og anden gruppes projektarbejde under seminaret.

Læringsmål

Målet med projektseminaret er, at gruppen og den enkelte studerende med udgangspunkt i periodens projektarbejde og tilhørende læringsmål opnår erfaring med:

- at forholde sig kritisk til eget og andres projektarbejde
- at give og modtage kritik til/fra personer, der ikke er del af egen projektgruppe
- at skelne mellem væsentlige og uvæsentlige mangler
- at diskutere styrker og svagheder ved egen og anden gruppes projektrapport

Vurderingskriterier

P1-projektseminar bedømmes godkendt/ikke godkendt af projektvejleder på baggrund af den enkelte studerendes aktive deltagelse.

Prøveform

Mundtligt gruppeseminar, der afvikles med udgangspunkt i den afleverede P1-projektrapport. Varighed: 45 min. pr. deltagende gruppe.

Deltagelse forudsætter, at P1-projektrapporten er afleveret rettidigt.

P2: Det danske samfunds udvikling i et tværfagligt perspektiv

Formål

Projektarbejdet skal give den studerende:

- grundlæggende færdigheder i at analysere en samfundsvidenskabelig problemstilling i et tværfagligt perspektiv
- grundlæggende kompetencer i at styre tilrettelæggelse og gennemførelse af et problemorienteret projektarbejde i en gruppe

Indhold

P2-projektet formuleres inden for periodens tema: *Det danske samfunds udvikling i et tværfagligt perspektiv* og med udgangspunkt i kursus i Det Moderne Danmark. Projektrapporten skal inddrage flere fags begreber og/eller teorier og der anvendes typisk dele af pensum fra kursus Det Moderne Danmark. Der skal endvidere inddrages supplerende litteratur, der kan bidrage i dybden i en analyse af projektrapportens problemformulering.

Omfang

P2-Projektarbejdet har et omfang på 12 ECTS

Undervisnings- og arbejdsformer

Gruppearbejde med vejledning kombineret med seminarer og klyngemøder, hvor den enkelte gruppe får mulighed for at diskutere resultatet af eget foreløbige arbejde med andre grupper og enkelte gange med supplerende vejleder.

Kursusbeskrivelser

Det Moderne Danmark

Formål

- At give den studerende en grundlæggende viden om den moderne danske velfærdsstats institutioner og deres funktioner set i en historisk og nutidig kontekst
- At introducere den studerende til centrale begreber, antagelser og debatter inden for økonomisk, politologisk og sociologisk teori, der kan bruges til at beskrive det moderne og senmoderne samfund
- At give den studerende færdigheder i at se samfundsmæssige problemstillinger i et tværfagligt perspektiv

Indhold

Kurset er bygget op af 24 dobbeltforelæsninger opdelt i blokke. De første forelæsninger drejer sig om temaet lighed/ulighed og er afsat for den studerendes arbejde med P1-projektet. I de følgende forelæsninger gennemgås udvalgte teorier og teoretiske debatter indenfor samfundsvidenskaben (dvs. økonomi, politologi og sociologi), og udviklingen af det moderne Danmark og det danske velfærds-samfund . Der sættes fokus på grundlæggelsen af de demokratiske, sociale og politiske institutioner i slutningen af 1800-tallet, deres konsolidering og udbygning i mellem- og efterkrigsårene, og endelig på deres udfordringer og reformering fra 1980'ern og frem til i dag. Centrale temaer er velfærdsstatens institutioner, solidaritet, virksomhedernes konkurrenceevne, modernitet, økonomisk politik, EU, vælger-adfærd og politiske skillelinjer. Udviklingen af det moderne Danmark beskrives empirisk og ses i lyset af de teorier, der er gennemgået i den teoretiske blok. Enkelte forelæsninger præsenterer nyere teoretiske positioner.

Temaforelæsning: Ulighed som tema v/ Mads Peter Klindt

I P1-projektet skal de studerende skrive om ulighed. Denne forelæsning fungerer som inspiration for P1-projektarbejdet og præsenterer en vifte af forskellige uligheds-problemstillinger. Vi kigger først og

fremmest på det klassiske tema om økonomisk ulighed, f.eks. den voksende forskel mellem rige og fattige i Danmark. Mange samfundsforskere ser en tæt sammenhæng mellem graden af økonomisk ulighed i et samfund og graden af social sammenhængskraft. Men hvordan hænger disse to variabler mere præcist sammen? Vi ser bl.a. på analyser af USA og Danmark, hvor tilliden har udviklet sig markant forskelligt i gennem de sidste 30 år. Et beslægtet tema handler om det sociale medborgerskab. Medborger-perspektivet handler om at sikre, at alle borgere i samfundet har mulighed for at deltage i samfundslivet og de demokratiske institutioner – uanset økonomisk status. Vi diskuterer, hvordan det går med medborgerskabet og den politiske lighed i Danmark. Andre ulighedstemaer, der også berøres, handler om ulighed i sundhed, (u)lighed mellem kønnene, og ulighed mellem de store byer på den ene side og Udkants-Danmark på den anden.

Litteratur:

Olsen, L. et al. (2014) Klassekamp fra oven – Den danske samfundsmode under pres, København: Gyldendal, s. 9–27 (Moodle).

Andersen, J.G. (2015) Uddrag af "Medborgerskab under pres" i Guldager, J & Skytte, M. (red.) Socialt arbejde. Teorier og perspektiver, København: Akademisk Forlag, s. 87–103 (Moodle).

Torpe, L. (2010) "Sammenhængskraft kommer af lighed", analyse i Politiken, 29. maj.

Supplerende litteratur

Torpe, L. (2013) De stærke samfund – Social kapital i Skandinavien, København: Frydenlund Academic.

Larsen, C.A. (2013) The Rise and Fall of Social Cohesion – The Construction and Deconstruction of Social Trust in the US, UK, Sweden, and Denmark, NY: Oxford University Press.

Introduktion til forelæsningsrækken Det Moderne Danmark v/ Mads Peter Klindt

Del 1: Teorier om staten og det politiske system v/ Mads Peter Klindt

Formålet med denne lektion er at give de studerende en systematisk forståelse for det politiske systems opbygning og dynamik og på den baggrund introducere forskellige statsteorier. Vi skal blandt andet gennemgå klassiske statsteorier som pluralismen og korporatismen samt se på moderne netværksteori. Det vigtige skisma indenfor statsteori er, om staten skal ses som en selvstændig aktør, der forfølger egne interesser i forhold til den politiske udvikling af samfundet, eller om staten i højere grad skal anses som en politisk kampplads, hvor det omkringliggende samfunds aktører forsøger at gøre deres meninger gældende – fortrinsvis gennem politisk repræsentation.

Litteratur

Thomsen, J.P.F. (2013) Politologi – en introduktion, Hans Reitzels Forlag, kap. 1, 3 og 5 s. 127-145. (grundbog)

Del 2: Max Weber: Om sammenhængen mellem protestantisk etik og den moderne kapitalismes gennembrud v/ Karen Nielsen Breidahl

Hvad har haft betydning for fremvæksten af den moderne kapitalisme og den særlige vestlige rationalitet, som har haft afgørende betydning for livsførelsen i Europa og USA? Ifølge den tyske sociolog Max Weber spillede religionen en afgørende rolle. Nærmere bestemt argumenterede han for, at protestantismen og den tilhørende kaldstanke, er af afgørende betydning for at forstå fremvæksten af den moderne kapitalisme og den særlige vestlige rationalitet. Et synspunkt han fremførte i det klassiske værk "Den protestantiske etik og kapitalismens ånd" fra 1904-1905. Et værk der stadig i dag har stor betydning og er genstand for stor debat. Formålet med lektionen er at introducere jer for de centrale synspunkter og den efterfølgende debat.

Litteratur:

Larsen, Ø. (1995). 'Indledning af Øyvind Larsen' i Max Weber, Protestantismens etik og kapitalismens

ånd, Nansensgade Antikvariat.

Del 3: De klassiske økonomer og Marx' kapitalismekritik v/ Per Kongshøj Madsen

Formålet med den første af de lektioner, der tager udgangspunkt i Madsen (2012), er at starte jeres proces med at anvende nogle grundlæggende økonomiske sammenhænge og begreber på danske forhold. Indholdet består af en introduktion til de klassiske økonomer (især Adam Smith og David Ricardo) og til Karl Marx's økonomiske teori, som er et opgør med klassikernes forsvar for den gryende kapitalisme. I hvilket omfang er Marx's økonomiske teorier stadig aktuelle? Nøglebegreberne er marked, fordelingskonflikt og krise.

Litteratur:

Madsen, Poul Thøis (2012): Den danske Samfundsudvikling 1848-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori. Aalborg Universitetsforlag, Læs: Læsevejledning, introduktion og kapitel 1: s. 9-18, 19-28 (nærlæs mhp. at besvare arbejdsspørgsmålene markeret med * s. 20-21).

Madsen, Poul Thøis (2013): Tilføjelser til og ændringer af jeres lærebog: "Den danske samfundsudvikling 1948-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori". Er uploadet under lektion 3. Læs: "Tilføjelser til kapitel 1 om Marx", s. 1-4.

Supplerende litteratur

Hansen, Mogens (red); Jesper Jespersen; Otto Brøns-Petersen (2011): Krisens økonomi. 2. udg. For en introduktion til (ny)marxismen, se s. 17-18 og s. 41-48.

Del 4: Marxistisk teori v/ Mads Peter Klindt

Formålet med denne lektion er dels at give de studerende et overblik marxismens grundbegreber, dels at gennemgå den marxistiske teoritraditions udvikling i perioden fra 1880 og frem til anden verdenskrig. Fælles for de teoretikere, der tilegnede sig marxismen efter Marx' død, var, at de var enige i Marx' klasseanalyse og hans kritik af kapitalismens grundforhold. Deres bud på hvorledes vejen mod det klasseløse socialistiske samfund skulle se ud var dog vidt forskellige, og det er i disse modsætninger kimen til splittelsen mellem kommunismen og socialdemokratismen, der fik voldsom politisk betydning i det 20. århundrede, fødes.

Litteratur

Månsson, P. (1996) "Karl Marx" i Andersen, H. & Kaspersen, L.B. (red.) Klassisk og Moderne Samfundsteori, København: Hans Reitzels Forlag, kap. 2, s. 25-42.

Christiansen, N.F. (2009) "Marxismen efter Marx" i Kaspersen, L.B. og Loftager, J. (red.) Klassisk og moderne politisk teori, København: Hans Reitzels Forlag, kapitel 28, s. 520-530 og 538-546 (læs ikke afsnittene om Rosa Luxembourg og Antonio Gramsci).

Del 5: Neoklassisk økonomisk teori v/ Per Kongshøj Madsen

Formålet med lektion 4 og 7 er at introducere den grundlæggende uenighed i økonomisk teori mellem keynesianere, som betoner efterspørgslens betydning og det korte sigt, og neoklassikere, der lægger vægten på udbuddet og det lange sigt. Indholdet i del 4 er en introduktion i til den neoklassiske teori. I introduceres især til, hvordan neoklassikerne forestiller sig, at et marked med fuldkommen konkurrence fungerer. Vi ser også på hvilken rolle spiller neoklassisk økonomisk teori i dag. Nøgleord er "marked" og "incitament".

Litteratur

Madsen, Poul Thøis (2012): Den danske Samfundsudvikling 1848-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori. Aalborg Universitetsforlag, kapitel 2, s. 29-41 og Appendiks C, s. 107-08.

Madsen, Poul Thøis (2013): Tilføjelser til og ændringer af jeres lærebog: "Den danske samfundsudvikling 1948-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori".

Læs: "Tilføjelse til kapitel 2 om neoklassisk teori", s. 4-6.

Supplerende litteratur

Hansen, Mogens (red); Jesper Jespersen; Otto Brøns-Petersen (2011): Krisens økonomi. 2. udg. For en kort introduktion til liberalismen (neoklassisk teori/monetarisme), se s. 14-16. For en moderne tolkning af liberalismen (neoklassisk teori/monetarisme), s. 60-68.

Del 6: Keynes og moderne makroøkonomisk teori v/ Per Kongshøj Madsen

Keynes udviklede sin teori som et opgør med den neoklassiske teori. Formålet med lektionen er, at I opnår en forståelse af, hvad det vil sige at lægge vægten på efterspørgslen, som Keynes gør. Her ved kan I også spore keynesianske ideer i den aktuelle danske og internationale økonomiske debat. Indholdet består i en introduktion til de grundlæggende brikker i Keynes' teori, men overordnet set handler det især om at få styr på diskussionen om i hvilken udstrækning, at "markedet" er selvregulerende, men også at etablere en forståelse af, hvordan stat og marked spiller sammen i en blandingsøkonomi. Nye nøglebegreber er den "samlede efterspørgsel", "forventninger" og "usikkerhed".

Litteratur

Madsen, Poul Thøis (2012): Den danske Samfundsudvikling 1848-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori. Aalborg Universitetsforlag, kapitel 3, s. 43-57.

Madsen, Poul Thøis (2013): Tilføjelser til og ændringer af jeres lærebog: "Den danske samfundsudvikling 1948-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori".

Læs: "Tilføjelser til kapitel 1 om Keynes", s. 6-10.

Supplerende litteratur

Hansen, Mogens (red); Jesper Jespersen; Otto Brøns-Petersen (2011): Krisens økonomi. 2. udg. For en mere dyb introduktion til Keynes, p. 19-21 og 22-32.

Del 7: Varieties of Capitalism v/ Mads Peter Klindt

Siden årtusindskiftet har debatten om forskellige kapitalismereformer optaget mange internationale økonomer og politologer. Denne lektion introducerer teorien om varieties of capitalism, der sætter den private virksomhed i centrum for analysen af udviklingen af velfærdsstaten og de offentlige uddannelsessystemer i de rige vestlige demokratier. Vi gennemgår dernæst hvorledes den danske model kan siges at være en hybrid mellem en koordineret markedsøkonomi (der har Tyskland som forbillede) og en liberal markedsøkonomi (der har USA som forbillede).

Litteratur

Hall, P. and Soskice, D. (2001) Varieties of Capitalism, New York: Oxford University Press, chapter 1, pp. 1-36.

Supplerende litteratur

Jensen, C. (2009) Velfærdsstaten – en introduktion, København: Hans Reitzels Forlag, kapitel 5: "Arbejdsgiverne og faglig specialisering", s. 65-81 (Moodle).

Campbell, J.L. and Pedersen, O.K. (2006) "Danmarks institutionelle konkurrenceevne" i Økonomi & Politik, vol. 79, nr. 1, s. 3-19.

Del 8: Staten, markedet og nye styringsformer v/ Karen Nielsen Breidahl

Den traditionelle forståelse af politiske institutioner i det repræsentative demokrati og idealet om den parlamentariske styringskæde er blevet udfordret i de senere årtier. Det rejser bl.a. spørgsmålet om, hvorvidt staten stadig kan ses som det naturlige magtcentrum eller om vi er på vej mod en underminering af staten i en globaliseret verden? Endvidere er det blevet fremført, hvordan hierarkisk statslig styring er blevet udfordret af andre typer af styringsformer, herunder netværks- og markedsstyring. I den første del af lektionen introduceres I for disse overordnede udviklingstræk, mens den anden del af lektionen zoomer ind på markedsstyring i den offentlige sektor – 'markedsliggørelse': Hvad er det for en styringsform, hvordan kommer markedslogikker til udtryk i den offentlige sektor og hvad er

konsekvenserne?

Litteratur

Breidahl, Karen N. og Flemming Larsen (2015). Udfordringer og dilemmaer i det offentlige-private samspil på beskæftigelsesområdet: markedsføring i flere versioner, *Politica*, Vol. 47, No. 4 (kan frit downloades: <http://politica.dk/tidsskriftet/udgivelser/aargang-47-nr-4-offentligt-privat-samspil/>)

Genlæs (lektion 1): Thomsen, J.P.F. (2013) *Politologi – en introduktion*, Hans Reitzels Forlag, kap. 3.

Øvelsesopgave I

Del 9: Demokrati og arbejderbevægelse v/ Mads Peter Klindt

I denne lektion gennemgås den første epoke i udviklingen af det moderne danske samfund, der strækker sig fra midten af 1800-tallet til og med århundredskiftet. Der er i denne periode det danske demokrati grundlægges og den danske enhedsstat etableres, men det er også her arbejder- og andelsbevægelserne formes, og dermed skabes de institutioner, der lægger sporene for hvordan det danske velfærdssamfund gradvist men sikkert udbygges op gennem det 20. århundrede.

Litteratur

Thomsen, J.P.F. (2013) *Politologi – en introduktion*, Hans Reitzels Forlag, kap. 4, s. 67-81 og 106-123.

Jensen, P.H. (2007) "Grundlæggelse af det danske arbejdsløshedsforsikringsystem i komparativ belysning." I Pedersen, J.H. og Huulgaard, A. (red.) *Arbejdsløshedsforsikringsloven 1907–2007: Udvikling og perspektiver*, København: Arbejdsdirektoratet, s. 33–64.

Supplerende litteratur

Ibsen, F. og Jørgensen, H. (1979) *Fagbevægelse og stat - bind I: Den faglige organisering, arbejdskampe og staten 1870 - 1930*, København: Gyldendal.

Bjørn, C og Due-Nielsen, C. (2003) *Dansk udenrigspolitik historie - bind 3: Fra helstat til nationalstat 1814 - 1914*, København: Gyldendal

Del 10: Velfærdsstatens grundlæggelse og forankring v/ Jørgen Goul Andersen

Denne lektion præsenterer den danske velfærdsstats grundlæggelse og følger hovedlinjer frem til i dag. Vi ser på nogle af de centrale socialpolitiske reformer fra 1890'erne og frem til i dag. Hvilke principper og overvejelser har ligget bag? Med et begreb lånt fra økonomisk teori viser der sig en betydelig "path dependence" - sti-afhængighed eller spor-afhængighed, hvor der er en tilbøjelighed til at forblive på det spor, man én gang er kørt ind på. Derudover kommer vi ind på forskellige teoretiske perspektiver på velfærdsstaten og forskellige typer af velfærdsstater, samt på spørgsmålet, om velfærdsstaten er ved at skifte spor.

Litteratur

Thomsen, J.P.F. (2013) *Politologi - en introduktion*, København: Hans Reitzels Forlag, kapitel 6 (grundbog).

Møller, Iver Hornemann (2004): "De fire socialreformer i moderne tid" i I. H. Møller & J. E. Larsen (red.). *Socialpolitik*: Hans Reitzels Forlag, side 80-97.

Supplerende litteratur

Petersen, Jørn Henrik (2014). *Pligt og ret - Ret og pligt*. Odense: Syddansk Universitetsforlag.

Kolstrup, Døren (2014). *Den danske velfærdsmodel 1891-2011 - sporskifter, motiver, drivkræfter*. København: Frydenlund.

Del 11: Den tidlige industrialisering og udvikling af det moderne ledelsesbegreb v/ Anders Drejer

Det fremføres ofte, at det "lim" som binder det danske samfund sammen er en særegen national identitet – et folk med en fælles historie, kultur og identitet. Dette fører også til en særligt dansk ledelsesopfattelse. Med udgangspunkt i Bo Lidegaards *En fortælling om Danmark i det 20. Århundrede*,

gennemgås tesaerne bag denne forestilling og dens betydning for det moderne Danmark samt vores opfattelse af de vigtige begreber ledelse og organisation.

Litteratur

Lidegaard, B. (2011) "En fortælling om Danmark i det 20. Århundrede", Kbh: Gyldendal, s. 53–71.

Del 12: Vækst, velfærd og ledelse i efterkrigsårene v/ Anders Drejer

Efter 1945 opbygges den moderne velfærdsstat. Forelæsnningen præsenterer forskellige teoretiske indfaldsvinkler på udviklingen af en universel velfærdsstat og hvad velfærdsstaten har betydet for det moderne arbejdsmarked, marked og ledelsesformer i det postmoderne samfund.

Litteratur

Drejer, A. & Grabow, J.B. (2015) "Fast Forward Strategi", DJØFs forlag, s. 39–53.

Del 13: Danmark og EU v/ Mads Peter Klindt

Formålet med denne lektion er at gennemgå Danmarks Europapolitik i efterkrigstiden samt at præsentere en række teorier til forståelsen af den europæiske integrationsproces. Det danske forhold til EU er ambivalent. På den ene side har dansk Europapolitik stadig et "småstatsagtigt" præg, på den anden side er Danmark i flere henseender gået sine egne veje i forhold til resten af Europa. Siden et massivt flertal stemte Danmark ind i EF i 1972 er befolkningen blevet gradvist mere EU-skeptisk. Danskerne stemte nej til Maastricht-traktaten i 1992 igen nej til ophævelsen af EURO-forbeholdet i år 2000. Seneste eksempel på den danske EU-skepsis er Morten Messerschmidts valgsejr ved Europaparlamentsvalget i 2014. Den øgede EU-skepsis i befolkningen har dog ikke afholdt Danmark fra at blive stadig mere integreret i EU. Bl.a. har Danmark tiltrådt den såkaldte finanspagt, der lægger bånd på landenes offentlige budgetter og indfører strammere finanspolitisk kontrol. Udover det rent danske perspektiv på EU ser vi på de aktuelle økonomiske og politiske kriser, der kendetegner EU-samarbejdet i disse år.

Litteratur

Thomsen, J.P.F. (2013) Politologi – en introduktion, Hans Reitzels Forlag, kap. 9.

Supplerende litteratur

Kelstrup et al. (2012) Europa i forandring, København: Hans Reitzels Forlag.

Del 14: Krise i 1970'erne: Introduktion neoliberalismen og monetarismen v/ Per Kongshøj Madsen

Formålet er, at I får en forståelse for de vigtigste argumenter imod regulering af markedet og for at lade markedet råde (mere) frit. Gennem eksempler er ideen også at styrke jeres evne til at få øje på disse argumenters funktion i en dansk sammenhæng. Indholdet består i en introduktion til endnu et udbudsorienteret tankesæt – monetarisme/neoliberalisme, hvorved der også sker en repetition af dele af det neoklassiske tankesæt. Nye centrale nøglebegreber er "inflation", "pengemængde" og "stabilitet".

Litteratur

Madsen, Poul Thøis (2012): Den danske Samfundsudvikling 1848-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori. Aalborg Universitetsforlag, Kapitel 4 s. 59-68.

Madsen, Poul Thøis (2013): Tilføjelser til og ændringer af jeres lærebog: "Den danske samfundsudvikling 1948-2012 og marxistisk, neoklassisk, keynesiansk, monetaristisk og nykeynesiansk teori". Er uploadet på Moodle under lektion 3. Læs: "Tilføjelser til kapitel 1 om monetarisme", s. 10-12.

Supplerende læsning

Hansen, Mogens (red); Jesper Jespersen; Otto Brøns-Petersen (2011): Krisens økonomi. 2. udg. For en kort introduktion til liberalismen (neoklassisk teori/monetarisme), se s. 14-16. For en moderne tolkning af liberalismen (neoklassisk teori/monetarisme), s. 60-68.

Del 15: Jordskredsvalg og nye politiske skillelinjer v/ Jørgen Goul Andersen

En af de vigtigste politiske begivenheder i 1970'erne var folketingsvalget i 1973, der på grund af store

vælgerforskydninger blev døbt jordskredsvalget. Alle de gamle magtbærende partier gik tilbage, mens en række nye partier – mange af dem protestpartier – kom på tinge. Jordskredsvalget varslede et opbrud i den traditionelle stærke forbindelse mellem klasse og parti, som senere blev forstærket af mobilisering på nye politikområder, af moderne politisk kommunikation og af partier på vandring. Vi ser også på 2015-valget, der kan kaldes det "lille jordskredsvalg". Valget gav de næststørste forskydninger nogen sinde og endte i øvrigt ligesom i 1973 med en smal venstre-regering. Vælgeradfærdsteorien giver nogle af forklaringerne.

Litteratur

Thomsen, J.P.F. (2013) Politologi – en introduktion, Hans Reitzels Forlag, kap. 7.

Goul Andersen, Jørgen & Ditte Shamshiri-Petersen (2016). Vælgere på vandring og partier på vandring. pp. 7-24 i Jørgen Goul Andersen & Ditte Shamshiri-Petersen (red.) Fra krisevalg til jordskredsvalg. København: Frydenlund Academic (Moodle)

Supplerende litteratur

Goul Andersen, Jørgen & Ole Borre, red. (2003). Politisk forandring. Værdipolitik og nye skillelinjer ved folketingsvalget 2001. Aarhus: Systime.

Goul Andersen, Jørgen, Johannes Andersen, Ole Borre, Kasper Møller Hansen & Hans Jørgen Nielsen, red. (2007). Det nye politiske landskab. Folketingsvalget 2005 i perspektiv. Aarhus: Academica.

Stubager, Rune, Kasper Møller Hansen & Jørgen Goul Andersen (2013). Krisevalg. Økonomien og folketingsvalget 2011. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.

Goul Andersen, Jørgen & Ditte Shamshiri-Petersen, red. (2016). Fra krisevalg til jordskredsvalg. Vælgere på vandring 2011-2015. København: Frydenlund Academic.

Del 16: Årsager til og konsekvenser af finansielle og økonomiske krise i 2008

v/ Per Kongshøj Madsen

Formålet at skærpe jeres opmærksomhed på, hvordan et nyt økonomisk-politisk fænomen som den finansielle og økonomiske krise udfordrer de gennemgængede økonomiske teorier. Indholdet vil fokusere på deres kriseforståelse – generelt såvel som i forhold til den aktuelle økonomiske krise. Afslutningsvis vil den mulige fremtidige udvikling blive diskuteret med udgangspunkt i aktuelle makroøkonomiske analyser.

Litteratur

Hansen, Mogens (red); Jesper Jespersen; Otto Brøns-Petersen (2011): Krisens økonomi. 2. udg. Om marxismens, keynesianismen og neoklassisk (neoliberal) teorier behandling af finanskrisen, s. 7-14, 33-36, 51-56, 68-74.

Supplerende litteratur

Henvisninger til aktuelle økonomiske rapporter vil blive givet senere.

Del 17: Velfærds- og styringsreformer: Danmarks vej til konkurrencestaten v/ Mads Peter Klindt
Siden starten af 1980'erne er flere reformbølger med afsæt i nyliberale idéer skyllet ind over OECD-landene, herunder også Danmark. Især to reformbølger har været signifikante. For det første er der taget en lang række initiativer med henblik på at effektivisere og slanke den offentlige sektor, der med et samlende begreb kendes som new public management (NPM). For det andet er der gennemført en række velfærds- og arbejdsmarkedsreformer, der har haft til hensigt at styrke beskæftigelsen og de offentlige finanser ved at øge arbejdsudbuddet. Samfundsforskere som Ove Kaj Pedersen har pointeret, at udviklingen har forandret velfærdsstaten til en konkurrencestat. Men hvad er forskellen egentlig? I denne lektion forsøger vi at definere hvad konkurrencestaten er, og vi diskuterer hvorledes den nyliberale tænkning har medført forskellige reformstrategier i de rige vestlige demokratier.

Litteratur

Pedersen, O.K. (2011) Konkurrencestaten, København: Hans Reitzels Forlag, kap. 1, s. 11–31.

Supplerende litteratur

Thelen, K. (2014) *Varieties of Liberalization and the New Politics of Social Solidarity*, New York: Cambridge.

Del 18: Indvandringens betydning for Danmark v/ Karen Nielsen Breidahl

Indvandrerbefolkningens størrelse i Danmark har siden 1960erne været støt stigende. Som følge heraf har befolkningssammensætningen ændret sig fra at være forholdsvis kulturelt homogen - tilbage i 1950erne/1960erne - til en langt større grad af etnisk heterogenitet i starten af det 21. århundrede. Det er ikke særegne udviklingstræk fra Danmark, men noget som vi genfinder i en række europæiske lande. Disse udviklingstræk er ikke gået ubemærket hen. I denne lektion ser vi nærmere på en række centrale problemstillinger: Hvordan har indvandringen påvirket den danske velfærdsstat og hvad kendetegner indvandrerbefolkningen?

Litteratur

Greve, Bent (2016). 'Indvandreres position i Danmark' i M. Goli og B. Greve (red.), *Integration: Dynamikker og drivkræfter*. Hans Reitzels Forlag, side 21-40.

Brochmann, G. & Hagelund, A. (2010). 'Innledning' i G. Brochmann & A. Hagelund (red.), *Velferdens grænser: Innvandringspolitikk og velferdsstat i Skandinavia 1945-2010*: Universitetsforlaget, s. 13-30.

Del 19: Social kapital og sammenhængskraft i det 21. århundrede – på samfundsniveau og i virksomhederne v/ Karen Nielsen Breidahl

Social kapital - en samlet betegnelse for tilstedeværelsen af social tillid, netværk og gensidighedsnormer - er i de senere år kommet til at stå helt centralt i samfundsdiskursen og i mange virksomheder. På samfundsniveauet argumenteres der bl.a. for, at social kapital som et kollektivt gode er befordrerne og en vigtig forudsætning for et effektivt og demokratisk samfund samt for skabelsen og opretholdelsen af sammenhængskraft. Også på det organisatoriske niveau i virksomhedssammenhæng er det blevet påvist, at social kapital, bl.a. forstået som at medarbejderne evner at samarbejde baseret på en høj grad af tillid, er befordrerne for produktivitet, innovation og medarbejdernes helbred. I denne lektion introduceres i nærmere for disse centrale begreber: Hvorfra stammer den sociale kapital, hvad er de underliggende mekanismer og hvad kendetegner de (formodede) positive følger/virkninger?

Litteratur

Torpe, L. (2013): *Det stærke samfund. Social kapital i Skandinavien*: Frydenlund Academic, kapitel 1, 8 og 10 (kapitel 1 og 8 på Moodle, kapitel 10 til selvkopiering).

Supplerende litteratur

Hvidbog: *Virksomhedernes sociale kapital: Det nationale forskningscenter for arbejdsmiljø*.

Del 20: Motivation og ledelse i den moderne økonomi v/ Anders Drejer

Megen af vores motivationsteori er skabt i – og passer til – industrisamfundet. Imidlertid har vi allerede forladt industrisamfundet, så mon ikke motivation og ledelse som begreber skal udvikle sig sammen med samfundet? I forelæsningen ser vi på en postmoderne opfattelse af ledelse og motivation og diskuterer implikationerne af dette.

Litteratur:

Hein, Helle Hedegaard, *Kunsten at lede primadonnaer*, *Peripeti*, vol 12, 2009, s. 75-91.

Del 21: Grøn omstilling – Virksomheder, vækst og velfærd v/ Steen Ørndorf

Miljøpolitik kom først på den politiske dagsorden under den lange højkonjunktur i Vesten fra sidst i halvtredserne frem til den første oliekrise. Det er i denne periode, at de grønne ideologier vandt indpas. Danmark var her foregangsland med verdens første miljøminister i 1971. Året efter udgav Romklubben *Grænser for vækst*, et pessimistisk fremtidsstudie, der havde regnet sig frem til en fremtid med ressourcemangel. Robert Malthus fik en renæssance. Det har dog været den mere pragmatiske Bruntland-rapport, der har præget debatten med begrebet om bæredygtig vækst, mens nul-

væksttilhængere ikke har haft megen vind i sejlene. Miljøpolitik findes i dag både lokalt, nationalt og internationalt. Den er ofte knyttet til økonomiske problemstillinger, såsom hvilke stater, der skal betale regningen for at modvirke den globale opvarmning, om det er realistisk at lade forureneren betale, og dilemmaer med hvor omfattende reguleringer og afgifter, der kan lægges på virksomhederne, før det koster arbejdspladser. Denne forelæsning belyser politiske -, samfunds- og erhvervsøkonomiske problemstillinger knyttet til grøn omstilling.

Litteratur:

Lûbcke, Poul (1995) Det 21. århundrede: Den miljøpolitiske udfordring, Miljøpolitik og økonomi. I:

Lûbcke, Poul, Politikens Bog om Politiske Ideer (s. 244-285). Kbh.: Politiken.

Case, Karl E., Fair, Ray C. & Oster, Sharon M. (2012) Externalities and Environmental Economics. I:

Case, Karl E., Fair, Ray C. & Oster, Sharon M., Principles of Microeconomics (Tenth Edition) (s.361-373). Essex: Pearson.

Supplerende litteratur

Malthus, T. Robert (1988) Mathematics of Population and Food. I: Newman, James R. The World of Mathematics Volume two (s. 1167-1174). Redmond, WA: Tempus Books.

Spørgetime forud for 5-timers prøve i Det Moderne Danmark v/ Mads Peter Klindt

Spørgetime

Regler og fakta om 5-timers prøven

Gode råd

Mundtlig kursusevaluering

Omfang

Kurset har et omfang på 8 ECTS svarende til 216 arbejdstimer.

Undervisnings- og arbejdsformer

Lærerstyrede forelæsninger på store hold. Den studerende skal arbejde med et omfangsrigt pensum og selv gennem læsning, udarbejdelse af notater og brug af forelæsernes notater være i stand til at indfri kursets læringsmål. Som en hjælp til at indfri kursets læringsmål vil nogle forelæsninger blive fulgt op med øvelsesopgaver.

Kurset "PBL-redskabsfag"

Formål

- At understøtte det problemorienterede projektarbejde med særligt henblik på at udvikle færdigheder i at dokumentere, begrunde og afgrænse en problemformulering, samt i at gennemføre en analyse, herunder forholde sig til teori og metodevalg.
- At give den studerende redskaber til at forbedre egen læring individuelt og i samarbejde med andre.
- At give den studerende redskaber til at styre og lede et projektarbejde, samt til at indgå i et forpligtende samarbejde i et team (gruppe).
- At lære at indsamle og opstille data, samt kritisk kunne læse og forstå statistik på et grundlæggende niveau.
- At give den studerende redskaber til at læse, fortolke og kritisk forholde sig til forskellige typer af tekster og kildemateriale, der anvendes ved analyse af samfundsvidenskabelige problemstillinger.

Indhold

Kurset består af en række redskabsfag, "Problemorienteret Projektarbejde", "Praktisk Statistik" samt "Tekstanalyse og Kildehåndtering", der alle har til formål at understøtte projektarbejdet.

"Problemorienteret Projektarbejde" introducerer til PBL med problemformulering, metode og projektstyring. Der lægges vægt på dokumentation, begrundelse og afgrænsning af en problemformulering (P1) henholdsvis gennemførelse af en analyse (P2), ligesom gruppens erfaringer med teamlæring og egen læring skal indgå i P2-projektrapporten. "Praktisk Statistik" introducerer grundlæggende statistiske begreber, indsamling af data samt kritisk brug heraf i projektrapporter. "Tekstanalyse og Kildehåndtering" introducerer til tekstanalyse, kildehåndtering og tekstens/kildens funktion i projektrapporten.

Problemorienteret Projektarbejde

v/ Ditte Shamshiri-Petersen og Jonna Langeland Christensen

Formål

Formålet er angivet i de tre første punkter af formålet med PBL-redskabsfag: Det er at understøtte det problemorienterede projektarbejde, der finder sted på semestret, både i forhold til at opnå færdigheder i at udarbejde et projekt og i at styre og lede det. Ét centralt mål er derfor at udvikle færdigheder i at dokumentere, begrunde og afgrænse en problemformulering, samt i at gennemføre en analyse, herunder forholde sig til valg af teori, empiri og metode. Et andet centralt mål er at give den studerende praktiske og teoretiske redskaber til at styre og lede et projektarbejde, samt i at indgå i et forpligtende samarbejde i en gruppe.

Kursusbeskrivelse og indhold

Kurset består af 9 forelæsninger, som er tidsmæssigt placeret, sådan at de indholdsmæssigt understøtter det sted i projektarbejdet, hvor projektgrupperne er. Den første forelæsning er placeret, når P1-perioden starter op og fokuserer på dokumentation, begrundelse og afgrænsning af en problemformulering samt opstart af projektarbejdet. Den anden forelæsning er placeret sidst i P1-perioden og introducerer procesrapporten som metode til læring af proceskompetencer samt præsenterer samarbejdsredskaber. De øvrige forelæsninger placeres fra starten af P2, sådan at de dels understøtter projektarbejdet fra problemformulering til analyse og konklusion og dels understøtter gruppens samarbejde, læring og styring af projektet.

Del 1: Introduktion til PBL og P1-projektet og om at problemformulere v/Ditte Shamshiri-Petersen
Forelæsningen introducerer først og fremmest til Aalborgs model for problemorienteret projektarbejde (PBL). Hvad karakteriserer projektarbejdet ved AAU og hvad vil det sige at arbejde ud fra en PBL-logik? Der introduceres også til P1-projektforløbet (krav, indhold og hvordan projektarbejdet startes hensigtsmæssigt op). I forelæsningen sættes særligt fokus på udarbejdelsen af problemformuleringen i projektet: Hvad er en problemformulering, og hvilken rolle spiller denne i projektet? Hvad er et godt problem? Og hvordan problemformulerer man? Der introduceres til forskellige typer af problemformuleringer, og gives eksempler på problemformuleringer fra tidligere projekter på Fællessemestret samt fra efterfølgende semestre på de samfundsvidenskabelige uddannelser.

Litteratur

Holgaard m.fl. (2014): PBL – problembaseret læring og projektarbejde ved de videregående uddannelser. Samfundslitteratur. Kapitel 1 og 2.

Rienecker, Lotte (2015): Problemformulering på de videregående uddannelser. Samfundslitteratur. 4. udgave. Hele bogen.

Rienecker, Lotte (2010): Problemformulering på de videregående uddannelser. Samfundslitteratur. 3. udgave. Side 12-19 (pdf-fil).

Del 2: Procesanalyse, samarbejdsaftaler og vejledersamarbejde v/ Jonna Langeland Christensen
Introduktion til procesanalysen som metode til læring af proceskompetencer.

Samarbejdsaftaler i en gruppe – hvad bør de indeholde og hvordan kan de udformes.

Hvad er en vejleders opgaver og hvordan kan gruppen fremme udbyttet af vejledningen.

Litteratur

Senere på Moodle.

Del 3: Introduktion til P2. Problemformulering og rapportens indhold v/ Ditte Shamshiri-Petersen
I P2-forløbet skal der gennemføres et helt projektarbejde (dvs. at der både skal udarbejdes en problemformulering og den skal underkastes en analyse). Forelæsningen repeterer derfor vigtige pointer omkring at problemformulere og sætter fokus på projektets forskellige faser og komponenter. Der gives bl.a. et overblik over et projekts forskellige dele og indbyrdes sammenhæng (teori, metode, empiri, projektdesign, analyse og konklusion), som uddybes yderligere i de følgende forelæsninger (7 og 8)

Litteratur

Harboe, Thomas (2014): Metode og projektskrivning – en introduktion. Samfundslitteratur. 2. udgave. 3. oplag. Kapitel 1, 2, 3 og 4, 10 og 20.

Del 4: Organisering af gruppearbejdet og fokus v/ Jonna Langeland Christensen

Det er godt at kunne multitasking, men multitasking kan også stå i vejen for læring og effektivt gruppearbejde. Forelæsningen præsenterer metoder til at undgå dette.

Forelæsningen omhandler også organisering af gruppearbejdet, f.eks: Hvordan tilrettelægges og ledes de gode gruppemøder. Hvordan forberedes og uddelegeres hjemmearbejde. Hvordan bearbejder gruppen hinandens skriftlige oplæg.

Litteratur

Eva Bøgelund: "En forstyrrelse koster dig 25 minutter". DJØFbladet d. 5/8-2015.

Anita Mac og Peter Hagedorn-Rasmussen(red) (2013): Projektarbejdets kompleksitet - viden, værktøjer og læring. Samfundslitteratur. 1. udgave. Kapitel 9

Del 5: Roller i en gruppe og læringsstile v/ Jonna Langeland Christensen

Kursusgangen handler om roller i en gruppe og betydning af forskelle i læringsstile.

Hvordan sammensættes en gruppe bedst mht. roller? – og hvilke udfordringer skal gruppen være opmærksom på hvis gruppesammensætningen ikke er perfekt iflg. rolleteoriene?

Hvad betyder forskelle i læringsstile for gruppearbejdet – og hvordan "bør" gruppen forholde sig til disse forskelle?

Litteratur

Anita Mac og Peter Hagedorn-Rasmussen(red) (2013): Projektarbejdets kompleksitet - viden, værktøjer og læring. Samfundslitteratur. 1. udgave. Kapitel 3

Del 6: Konflikthåndtering og kommunikation v/ Jonna Langeland Christensen

Præsentation af konfliktrappen og hvordan gruppen kan forebygge usunde konflikter. Hvordan flyttes fokus i gruppediskussionerne fra hvis synspunkt der vinder til hvilken løsning, der er bedst for projektet.

Litteratur

Holgaard m.fl. (2014): PBL – problembaseret læring og projektarbejde ved de videregående uddannelser. Samfundslitteratur. Kapitel 5

Anita Mac og Peter Hagedorn-Rasmussen(red) (2013): Projektarbejdets kompleksitet - viden, værktøjer og læring. Samfundslitteratur. 1. udgave. Kapitel 6 + 7.

Aflevering af midtvejsprocesrapport i uge 44.

Denne kommenteres af kursusholdere og er grundlag for klyngemøder i uge 45/46.

Del 7: Teori, metode, empiri og design v/Ditte Shamshiri-Petersen

Med udgangspunkt i projektets problemformulering fokuseres i denne forelæsning på, hvordan vi når fra problemformuleringen til konklusionen; altså fra spørgsmålet og til svaret i projektet. I første del af forelæsningen sættes der fokus på teorier og begreber, og disses funktion og anvendelse i projektet.

Vi skal diskutere forskellige typer af teori, hvordan man vælger relevant teori og forskellige måder teori kan anvendes på i projektet. Forelæsningen behandler desuden operationalisering af teori og centrale begreber, dvs. hvordan man konkret bringer teoretiske begreber i anvendelse i projektet.

Anden del af forelæsningen handler om empiri, metode og projektdesign. Vi skal diskutere empiri som element i projektarbejdet: Hvad er empiri, hvilke typer empirisk materiale findes, og hvordan kan vi anvende forskellige former for empiri i projektarbejdet? Vi skal desuden beskæftige os med metodiske aspekter i projektet – bl.a. fokuseres på projektets faglige metoder og projektdesign, og projektdesignfigur introduceres.

Litteratur

Harboe, Thomas (2014): Metode og projektskrivning – en introduktion. Samfundslitteratur. 2. udgave. 3. oplag. Kapitel 5, 11, 12 og 14.

Del 8: Fortsat om metode samt analyse og struktur i projektet v/Ditte Shamshiri-Petersen

I denne forelæsning er der fortsat fokus på, hvordan vi når fra problemformuleringen til konklusionen. Først og fremmest fortsætter gennemgangen og diskussionen af empiri, metoder og design og derefter kigger vi nærmere på analysedelen i projektet: hvad er en analyse, og hvordan laver man én? Hvordan fortolker man sine empiriske resultater eller fund? Og hvordan får man teorien integreret heri? Hvad er en diskussion, og hvad er forskellen på saglige/faglige argumenter og "meneri"? Forelæsningen beskæftiger sig desuden med, hvordan man sikrer sammenhængen – den røde tråd – gennem hele projektrapporten; fra problemformulering, til metode/design, teori, empiri, analyse og endelig til konklusionen.

Litteratur

Harboe, Thomas (2014): Metode og projektskrivning – en introduktion. Samfundslitteratur. 2. udgave. 3. oplag. Kapitel 17, 18 og 19

Del 9: Projektarbejdets afslutning og præsentation. Projektrapport og mundtlig eksamen

v/ Ditte Shamshiri-Petersen
Jonna Langeland Christensen

I denne sidste forelæsning sættes fokus på den sidste fase af projektarbejdet. Hvordan afsluttes projektarbejdet på en hensigtsmæssig måde? Der vil både være fokus på selve arbejdsprocessen i slutfasen, men også på hvordan resultaterne af projektarbejdet formidles i projektrapporten og hvilke elementer der er relevante at have med i en projektrapport. Ligeledes vil der være fokus på den mundtlige formidling til eksamen. Slutteligt vil der være plads til spørgsmål fra de studerende, som uddyber de elementer ved det problemorienterede projektarbejde, som forelæsningerne har været igennem. Forud for forelæsningen kan spørgsmål sendes til underviserne, som gennemgår spørgsmålene på forelæsningen. Mere info om dette følger.

Litteratur

Harboe, Thomas (2014): Metode og projektskrivning – en introduktion. Samfundslitteratur. 2. udgave. 3. oplag. Kapitel 20. Genlæsning (også opgivet til del 3-4).

Omfang

9 dobbeltforelæsninger samt midtvejs-procesrapport, der følges op af et 2-timers klyngemøde i uge 45-46. I projektvejledning i P2 afholdes et klyngemøde, der handler om procesafsnit i projektrapporten.

Undervisnings- og arbejdsformer

Som udgangspunkt er undervisningsformen lærerstyret forelæsninger på store hold, hvor relevante dele af pensum gennemgås og diskuteres. Kurset skal understøtte det problemorienterede projektarbejde. Derfor vil projektvejlederen følge op på kurset, når det gennemgåede stof skal anvendes i projektarbejdet. Der vil i den forbindelse være øvelser i at praktisere det, der er gennemgået på forelæsningerne. Forelæsningerne er forberedende for statusseminar 1 + 2 samt midtvejs-procesrapporten

Læringsmål

Med udgangspunkt i pensum og efter deltagelse i forelæsninger og øvelser er det målet at den studerende kan:

- redegøre for, hvad det betyder at dokumentere, begrunde og afgrænse en problemformulering
- forholde sig til, hvad en god problemformulering er
- redegøre for forskellige problemformuleringstyper
- redegøre for begreberne teori, empiri og analyse

- redegøre for, hvordan man i et projektarbejde kan opbygge en argumentation og komme fra problemformulering til konklusion
- redegøre for forskellen mellem videnskabelige argumenter og holdningsbaserede udsagn
- redegøre for egen - og teamets læring
- anvende praktiske redskaber til konflikthåndtering
- reflektere over hvordan brug af diverse kommunikative værktøjer har bidraget til gruppens samarbejde
- styre og lede et projektarbejde på et grundlæggende niveau

Vurderingskriterier og prøveform

Kurset indgår i grundlaget for projekteksamen.

Litteratur:

Harboe, Thomas (2014): Metode og projektskrivning – en introduktion. Samfundslitteratur. 2. udgave. 3. oplag.

Holgaard, Jette Egelund; Ryberg, Thomas; Stegeager, Nikolaj; Stentoft, Diana og Thomassen, Anja Overgaard (2014): PBL. Problembaseret læring og projektarbejde ved de videregående uddannelser. Samfundslitteratur.

Rienecker, Lotte (2015): Problemformulering på de videregående uddannelser. Samfundslitteratur. 4. udgave.

Anita Mac og Peter Hagedorn-Rasmussen(red) (2013): Projektarbejdets kompleksitet - viden, værktøjer og læring. Samfundslitteratur. 1. udgave.

Derudover vil enkelte tekster blive lagt på Moodle.

Praktisk Statistik

v/Jan Holm Ingemann og Mikael Randrup Byrialsen

Formål

Formålet er angivet i det fjerde punkt af formålet med PBL-redskabsfag: at lære at indsamle og opstille data, samt kritisk kunne læse og forstå statistik på et grundlæggende niveau.

Dvs. at lære at opstille, læse og forstå statistik på et grundlæggende niveau og forholde sig kritisk til udsagn om faktiske forhold i statistisk materiale.

Indhold

Introduktion til de grundlæggende statistiske begreber, man er nødt til at forstå for at kunne forholde sig kritisk til statistisk materiale. Der introduceres ligeledes til forskellige databaser, hvor den studerende kan finde statistisk materiale til brug i projektarbejdet.

Del 1: Introduktion til faget praktisk statistik v/Jan Holm Ingemann

Vi vil komme ind på spørgsmål som: Hvad er statistik? Hvad vil det sige, at vi i kurset beskæftiger os med deskriptiv statistik og subsidiært inddrager teoretisk statistik? Hvad og hvordan skal vi lære - og hvorfor?

Lektionen giver endvidere støtte til P1 projektet. Det sker bl.a. gennem en introduktion til de grundlæggende begreber i statistikken, og til hvorledes statistik kan anvendes ved problemformulering og projektarbejde.

Litteratur

Clement & Ingemann, kapitel 1.

Del 2: Dataindsamling v/ Mikael Randrup Byrialsen

I denne lektion vil fokus være rettet mod databaser og anvendelsen af disse. Indledningsvist, vil udvalgte databaser blive præsenteret; hvor findes databasen? Leverer databasen pålidelige data? Hvilke data er tilgængelige, og hvordan navigerer man i basen?

Herefter vil der være fokus på anvendelsen af data fra databaserne; Hvordan skal data fortolkes?

(hvordan er det opgjort?) Hvilke variable skal anvendes? Hvordan downloades data til f.eks. Excel, sådan at deskriptiv statistik kan anvendes på data?

Del 3: Læs og forstå statistikken - én variabel v/ Jan Holm Ingemann

Vi går nu tættere på måling og behandling af data - i denne første omgang med en enkelt variabel. Vi vil fremstille kontingenstabeller og beregne simple, beskrivende udtryk. Vi vil dog ikke kun se på det praktiske, men også fortsat huske det kritiske - det vil bl.a. sige være bevidste om potentielle faldgruber.

Litteratur

Clement & Ingemann, kapitel 3 og 4

Supplerende litteratur:

Per Vejrup-Hansen 2012 *Statistik med Excel*. 2. udgave. Samfundslitteratur.

Del 4: Læs og forstå statistikken - to eller flere variable v/ Jan Holm Ingemann

I forlængelse af lektion 3 går vi nu videre og arbejder med to eller flere variable. Derfor bliver fokus lagt omkring sammenligning og sammenhæng, og vi ser bl.a. på, hvorledes statistik kan anvendes til at skabe forklaringer.

Litteratur

Clement & Ingemann kapitel 5

Del 5: Teoretisk statistik v/Jan Holm Ingemann

Ved denne lektion gives en introduktion til teoretisk statistik. I første del fokuseres på stikprøven og i anden del på regression.

Litteratur

Clement & Ingemann kapitel 6, 7 og 8

Del 6: Redskaber til test v/ Jan Holm Ingemann

I denne lektion sættes fokus på redskaber som kan anvendes til at teste hypoteser og styrke af sammenhæng mellem variable. Der sker i forlængelse af lektion 4 og 5.

Litteratur

Clement & Ingemann kapitel 9

Del 7: Praktisk anvendelse i projektarbejdet v/Jan Holm Ingemann

Ved denne afsluttende lektion samler vi op og sætter fokus på redskabernes anvendelse i projektarbejdet. Ved opsamlingen af den teoretiske statistik skal vi - i forlængelse af lektion 4 og 5 - arbejde med mere konkrete eksempler.

Litteratur

Clement & Ingemann kapitel 10 og 11

Omfang

7 dobbeltforelæsninger samt øvelser i projektgruppen. I projektvejledning i P2 afholdes et klyngemøde, der handler om statistik i projektrapporten.

Undervisnings- og arbejdsformer

Forelæsninger suppleret med skriftlige øvelser.

I forbindelse med hver forelæsning (undtagen den første) udleveres en repetitionsopgave. Mellem hver forelæsning er der mulighed for at få vejledning til opgaven. Nærmere information om dette på Moodle.

Hver gruppe skal endvidere aflevere en skriftlig opgave efter kursets afslutning. Til denne opgave

kan der også hentes vejledning. Nærmere information om opgave, vejledning og aflevering følger på Moodle.

Vurderingskriterier og prøveform

Kurset indgår i grundlaget for projekteksamen.

Litteratur:

Clement, Sanne Lund & Ingemann, Jan Holm (2016) *Introduktion til praktisk statistik*. 2. udgave. Odense: Syddansk Universitetsforlag.

Der vil endvidere blive anvendt supplerende materiale. Nærmere herom under den enkelte lektion nedenfor.

Tekstanalyse og kildehåndtering

v/Jacob Jepsen Pedersen og Louise Faber

Formål

At give den studerende nogle redskaber til at læse, fortolke og kritisk forholde sig til forskellige typer af tekster og kildemateriale, der anvendes ved analyse af samfundsvidenskabelige problemstillinger (fx videnskabelige artikler og rapporter, statistisk materiale, historiske dokumenter mv.) Kurset skal gøre den studerende i stand til reflektivt at forholde sig til forskellige teksters indhold og kvalitet ved at anvende tekstanalysen til at fortolke, diskutere og vurdere den videnskabelige litteratur.

Indhold

Introduktion til tekstanalyse, kildehåndtering og tekstens/kildens funktion i projektrapporten.

Del 1: Introduktion til tekstanalyse v/Jacob Jepsen Pedersen

I første del gives en overordnet introduktion til tekstanalyse – herunder hvad dette indeholder, og hvorledes det er relevant for samfundsfaglig projektskrivning (herunder i tilknytning til jeres P1-projektskrivning). Ligeledes gennemgår vi, hvordan man korrekt udarbejder noteapparat og litteraturliste – samt ser på, hvor grænsen mellem brug af andres tekster og misbrug/plagiering er.

Litteratur

Harboe, Thomas (2013) Metode og projektskrivning - en introduktion. s. 227-230.

Kilder til ny viden! Hvordan finder I selv, hvad I skal bruge? v/Aalborg Universitetsbibliotek (AUB) Workshopen giver jer redskaber til selv at finde de forskellige typer af tekster og kildemateriale, der anvendes ved analyse af samfundsvidenskabelige problemstillinger (f.eks. videnskabelige artikler og rapporter, statistisk materiale, historiske dokumenter m.v.) Kursusgangen vil fokusere på, hvad det er, I skal søge efter, og hvordan I gør det.

Del 2: De retlige kilder v/Louise Faber

Forelæsningen indgår som en del af rækken af forelæsningserne i kildehåndtering. Formålet med netop denne forelæsning i retlige kilder er at gøre jer i stand til at kunne finde og anvende retlige kilder i forbindelse med jeres projektarbejde.

I et samfundsvidenskabeligt projekt er det nemlig ofte relevant at kigge nærmere på de bestemmelser, som regulerer det område, I skriver om. Det er derfor også nødvendigt at kunne henvise til juridiske kilder som paragraffer, domme, eller politiske udtalelser i forbindelse med eksempelvis en lovs vedtagelse eller en efterfølgende debat i et tidsskrift. Måske skal I endda selv fremkomme med en fortolkning af indholdet af en retlig kilde.

Forelæsningen indeholder en generel gennemgang af de danske retskilder og deres indbyrdes relationer. Forelæsningen giver desuden en anvisning i, hvor kilderne kan findes, og hvordan man henviser til dem, og hvordan de kan anvendes i projektarbejdet.

Til øvelseslektionerne skal I forholde jer til jeres projektemne og dets retlige regulering, herunder muligheden for brug af retlige kilder.

Litteratur

Sonne, Erik "Litteratursøgning, kilder og referencer" i Riis & Trzaskowski (2013) *Skriftlig Jura*, Kbh.: EX Tuto Publishing, Kapitel 23 s. Sonne, s. 519-550.

Del 3: Arbejde med forskellige teksttyper v/Jacob Jepsen Pedersen

I anden del lærer du om, hvordan du via forskellige tekstanalytiske tilgange kan be-nytte dig af og forholde dig til forskellige teksttyper, forskellige steder i projektet. Dette relateres på forskellig vis til den opgivne litteratur.

Litteratur

Harboe, Thomas (2013) Metode og projektskrivning - en introduktion. Kbh.: Samfundslitteratur, s. 114-118, s. 120-129, s. 164-167, s. 194-202.

Del 4: Teksters anvendelse i projektet v/Jacob Jepsen Pedersen

I fjerde del ser vi videre på, hvordan det tekstanalytiske arbejde konkret kan omsættes i og formidles via projektarbejdet; herunder bl.a. at kilderne kan bruges dokumenterende og argumenterende. Efter forelæsningsen udarbejdes en øvelsesopgave gruppevis, hvilket der ligeledes introduceres til i denne forelæsning. Denne opgave afleveres og vurderes enten accepteret eller ikke accepteret. Yderligere oplysninger herom, bl.a. tidspunkt for aflevering, følger i forbindelse med kurset og på Moodle.

Litteratur

Harboe, Thomas (2013) Metode og projektskrivning - en introduktion. Kbh.: Samfundslitteratur, s. 108-113

Omfang

8 timers forelæsninger, 2 timers workshop på AUB, 4 timers øvelser i projektgrupper, 5 timer til udarbejdelse af øvelsesopgave i projektgruppen og 8 timer til læsning/forberedelse. I projektvejledning i P1 afholdes et klyngemøde, der handler om litteratur og referencer i projektrapporten.

Undervisnings- og arbejdsformer

Forelæsninger suppleret med skriftlige øvelser.

Vurderingskriterier og prøveform

Kurset indgår i grundlaget for projekteksamen.

Litteratur

Harboe, Thomas (2013) Metode og projektskrivning - en introduktion. Kbh.: Samfundslitteratur.
Sonne, Erik "Litteratursøgning, kilder og referencer" i Riis, Thomas og Trzaskowski, Jan (red.) Skriftlig Jura, Kbh.: EX Tuto Publishing, Kapitel 23 s. 519-550. Digitalt dokument på Moodle.

Eksamen

Det Moderne Danmark

Læringsmål

Det er målet, at den studerende med udgangspunkt i pensum og efter deltagelse i kurset kan:

- redegøre for (beskrive, sammenfatte og sammenligne) udvalgte samfundsvidenskabelige teorier og begreber
- redegøre for (beskrive, sammenfatte og sammenligne) udvalgte institutioners funktioner og funktionsmåder i et historisk perspektiv
- identificere og argumentere for, hvilke samfundsvidenskabelige teorier og begreber, der kan anvendes til at belyse udvalgte problemstillinger
- anvende teorier og begreber fra økonomi, politologi og sociologi i en diskussion af udvalgte problemstillinger

Vurderingskriterier

Karakteren 12 gives for den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af modulets læringsmål, med ingen eller få uvæsentlige mangler. Der henvises i øvrigt til bekendtgørelse 250 af 15. marts 2007 (Karakterbekendtgørelsen).

Karakteren 02 gives hvis den studerende kan:

- gengive teorier og begreber
- anvende begreber og teorier, men ikke nødvendigvis systematisk eller på en måde, der altid er korrekt
- beskrive udvalgte institutioner i det danske velfærdssamfund og nogle af de fundamentale træk ved den måde institutionerne fungerer på

Prøveform

Skriftlig prøve (5 timer) med hjælpemidler. Egen PC medbringes til prøven. Bedømmelse efter 7-trins-skalaen. Intern censur.

P2-projekteksamen

Læringsmål

Det er målet, at den studerende kan:

- redegøre for udvalgte træk ved det danske samfunds udvikling af relevans for det valgte projektemne
- udarbejde en problemformulering – dvs. dokumentere, begrunde og afgrænse en problemstilling
- gennemføre en analyse af den valgte problemformulering, herunder begrunde teori- og metodevalg
- anvende perspektiver fra flere fag i forbindelse med den valgte problemformulering
- formidle resultatet af projektarbejdet i et klart og korrekt sprog, der samtidig overholder videnskabelige konventioner med hensyn til dokumentation i tekst (inklusive grafer og tabeller), litteraturliste og note-apparat
- analysere gruppens læring og egen læring, herunder vurdere resultatet af gruppens brug af forskellige kommunikative og styringsmæssige teknikker
- påpege styrker og svagheder ved den afleverede projektrapport, herunder komme med begrundede forslag til, hvordan eventuelle svagheder ved rapporten kvalitativt kan forbedres

Vurderingskriterier

Karakteren 12 gives for den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af modulets læringsmål, med ingen eller få uvæsentlige mangler. Der henvises i øvrigt til bekendtgørelse 250 af 15. marts 2007 (Karakterbekendtgørelsen).

Karakteren 02 gives, hvis den studerende kan:

- gengive nogle træk af det danske samfunds udvikling af relevans for det valgte projektemne
- udarbejde en problemformulering
- gennemføre en analyse af den valgte problemformulering
- påpege perspektiver fra flere fag i analysen af den valgte problemformulering
- kan formidle resultatet af projektarbejdet i et forståeligt sprog, der i tilfredsstillende omfang overholder videnskabelige konventioner med hensyn til dokumentation i tekst, grafer, tabeller, litteraturliste og noteapparat
- analysere gruppens læring og egen læring, herunder vurdere resultatet af gruppens brug af forskellige kommunikative og styringsmæssige teknikker
- påpege styrker og svagheder ved den afleverede projektrapport

Prøveform

P2-eksamen er en mundtlig gruppeprøve med udgangspunkt i P2-projektrapporten og et mundtligt oplæg fra projektgruppen. Ved gruppeprøver skal den enkelte studerende bedømmes individuelt. Det er op til eksaminator og censor at sikre, at eksaminationen tilrettelægges således, at der foretages en individuel bedømmelse af den studerendes præstation.

Der afsættes 20 minutter pr. gruppemedlem eksklusiv votering og pause, således at eksamen for en

gruppe på 6 personer varer 2½ time inklusiv pause og votering. Bedømmelse efter 7-trinsskalaen. Intern censur.

Deltagelse forudsætter, at P1-projekseminar er godkendt og, at P2-projektrapporten er afleveret rettidigt.

Nærmere information om eksaminer bringes på Moodle.